

Plan mot diskriminering och kränkande behandling

Svartbäcksskolans ro läsår 2021/2022

**På vår skola visar vi Respekt, Omtanke, Trygghet och
värnar om en god Hälsa. Vi står för hållbar utveckling.**

Innehållsförteckning

1. Svartbäcksskolans ro organisation, ansvar och giltighet för planen

- Allmänt – vision
- Svartbäcksskolans organisation
- Ansvar och giltighet för planen
- Lagar, förordningar och styrdokument
- Definitioner: Diskriminering och kränkande behandling
- Delaktighet och förankring av planen
  - Elevernas delaktighet
  - Vårdnadshavarnas delaktighet
  - Förankring av planen

2. Utvärdering av läsårets plan

- Beskrivning av hur fjolårets plan har utvärderats
- Resultat av utvärderingen av plan mot diskriminering och kränkande behandling läsåret 20/21
- Kränkingsärenden

3. Främjande insatser läsåret 2021/2022 gällande grundskola, grundsärskola, fritidshem och förskoleklass

- Främjande insatser
- Elevers delaktighet i kartläggningen
- Personalens delaktighet i kartläggningen

Bilaga 1

- Rutiner för att utreda och åtgärda när elev kränks av andra elever

Bilaga 2

- Handlingsplan: Vuxnas kränkningar mot barn

Bilaga 3

- Rutiner för akuta situationer

Bilaga 4

- Rutiner för dokumentation

1. Svartbäcksskolans ro organisation, ansvar och giltighet för planen

Allmänt

På Svartbäcksskolan är alla välkomna som de är! Här ska elever och vuxna känna sig trygga och respekterade. All personal och alla elever ska arbeta aktivt för att förhindra och motverka alla former av kränkande behandling och diskriminering. Vi arbetar med positiv förstärkning och har ett inkluderande synsätt, där varje individ ska känna sig sedd och vara delaktig i den gemensamma strävan efter ett trevligt kamrat- och arbetsklimat.

Svartbäcksskolans organisation

Svartbäcksskolans rektorsområde (ro) består av en grundskola F-6, en grundsärskola 1-6 samt fritidshem. Rektorsområdet har ca 520 elever samt ca 120 medarbetare. Rektorsområdets plan mot diskriminering och kränkande behandling gäller hela rektorsområdet. I planen synliggör vi egna mål för de olika verksamheterna, fritidsverksamhet, förskoleklass, grundskolan och grundsärskolan under läsåret 20/21.

Ansvar och giltighet för planen

Det är, i enlighet med skollagen (2010:800), rektorns ansvar att se till att planen mot diskriminering och kränkande behandling årligen utvärderas och skrivs om. Med elever, vårdnadshavare och all personal på skolans gemensamma synpunkter ska nästkommande års plan ta spjörn mot de behov som påvisats under det senaste året. På Svartbäcksskolan är skolans trygghetsteam delaktiga i arbetet med en levande plan mot diskriminering och kränkande behandling.

Skolans trygghetsteam läsåret 21/22 består av:

Kärngrupp

Malin Annerhall, kurator

Awil Mohammed Said, socialpedagog

Emma Lundin, skolledare

Ann Nyström, vaktmästare/fritidssamverkare

Stefan Egusquiza, rastpedagog

Trygghetsteamets medlemmar har som uppdrag att fortlöpande utveckla, utvärdera planen mot diskriminering och kränkande behandling. Gruppen säkerställer att arbetet med planen är ett levande dokument för alla på skolan.

Planen mot diskriminering och kränkande behandling är ett stöddokument för skolans elever, föräldrar och personal. Det är trygghetsteamet som ansvarar för planerade insatser och åtgärder på gruppnivå. Arbetssättet är långsiktigt och utgår från ett hälsofrämjande arbetssätt.

Planens giltighet

Planen gäller från: 2021-09-01

Planen gäller till: 2022-09-01

Lagar, förordningar och styrdokument

Arbetet mot kränkande behandling och diskriminering i skolan styrs av diskrimineringslagen (2008:567) och skollagens sjätte kapitel (2010:800). I diskrimineringslagen tar man upp förbud kring trakasserier, diskriminering och kränkningar utifrån diskrimineringsgrunderna: kön, ålder, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, etnicitet, könsidentitet eller könsuttryck samt sexuell läggning.

Av Lgr 11, kap 2.1 (Läroplan för grundskolan, grundsärskolan, förskoleklassen och fritidshemmet) framgår att *"alla som arbetar i skolan ska aktivt motverka diskriminering och kränkande behandling av individer eller grupper, och visa respekt för den enskilda individen och i det vardagliga arbetet utgå från ett demokratiskt förhållningssätt"*.

I förordningen (2006:1083, SFS) behandlas barns och elevers delaktighet i arbetet med planer mot diskriminering och kränkande behandling.

FN:s barnkonvention 1989 bygger framförallt på 4 grundrättigheter och konventionen har i år blivit lag:

- Artikel 2 - Alla barn har samma rättigheter och lika värde. Ingen får diskrimineras.
- Artikel 3 - Vid alla beslut som rör barn ska i första hand beaktas vad som bedöms vara barnets bästa.
- Artikel 6 - Varje barn har rätt till liv, överlevnad och utveckling.
- Artikel 12 - Barnet har rätt att uttrycka sin mening i alla frågor som berör barnet.
- Artikel 19 – Barn skall skyddas emot alla former av psykiskt våld, skada eller övergrepp, vanvård eller försumlig behandling, misshandel eller utnyttjande, inklusive sexuella övergrepp.

- Artikel 28 – Barn har rätt till utbildning. Grundskolan skall vara obligatoriskt, kostnadsfri och tillgänglig för alla.

Arbetsmiljölagen 3 Kap. 2§ talar om arbetsgivarens skyldighet att planera, leda och kontrollera arbetsmiljöarbetet.

Definitioner: Diskriminering och kränkande behandling

I skollagen står det att diskriminering är när skolan på osakliga grunder behandlar en elev sämre än andra elever. Diskriminering kan vara direkt eller indirekt:

- Direkt diskriminering innebär att en elev missgynnas med direkt koppling till någon av ovannämnda diskrimineringsgrunder.
- Indirekt diskriminering innebär när alla behandlas lika oavsett diskrimineringsgrunderna, t.ex. utbud av samma mat till alla oavsett religiösa skäl.
- Trakasserier är en kränkning som har koppling till en av diskrimineringsgrunderna: kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionshinder, sexuell läggning, ålder eller könsöverskridande identitet eller uttryck.

Kränkande behandling kallas en kränkning som inte kan kopplas till någon diskrimineringsgrund men som kränker en elevs värdighet (kallades tidigare "annan kränkande behandling"). Kränkande behandling kan vara:

- Fysiska – slag, knuffar, sparkar, fasthållning
- Verbala – förolämpningar, öknamn, könsord, svordomar, hot
- Psykosociala – miner, gester, suckar, blickar, ryktesspridning, utfrysning
- Text/bilder – sms, mms, e-post, lappar, brev, klotter

Kränkningar som utförs upprepade gånger under en längre tid brukar benämnas som mobbning.

Att tillrättvisa en elev för att upprätthålla ordningen på skolan är inte att utsätta en elev för kränkande behandling, även om eleven kan uppleva det som en kränkning (DO).

Skolan har en skyldighet att starta en kränkingsutredning vid misstanke om kränkning.

Delaktighet och förankring och av planen

Elevernas delaktighet

Elevernas delaktighet sker via samlingar, klassråd och rättighetsråd. Dessutom fyller eleverna i en trygghetsenkät varje år som sedan ligger till grund för nästkommande plan. Trygghetsenkäten innebär att eleverna ges möjlighet att själva sätta ord på var, hur och när otrygga situationer kan uppstå. Det finns även en förenklad och förkortad version av planen som är placerad i alla klassrum och även andra synliga platser i skolan. Elever i åk 2 och 4 svarar på skolplanenkäten som är en kommunövergripande enkät med frågor kring studiero och trygghet.

Eleverna i Tyresta skola (en del av grundsärskolan), inriktning ämnesområden har en specifik skol- och fritidshemsverksamhet. Här arbetar vi med personalobservationer och föräldrasamverkan i form av kontaktböcker, bilder, utvecklingssamtal, skolplaneenkäter samsyn kring elevernas trygghet och hälsa med föräldrar, olika habiliteringar.

Vårdnadshavarnas delaktighet

Vårdnadshavare får ta del av planen mot diskriminering och kränkande behandling varje år. Planen är synlig på skolans hemsida. På höstterminens första föräldramöte ges information till alla föräldrar om skolans plan mot diskriminering och kränkande behandling. Genom informationsbrev informerar rektor, lärare och fritidspersonal kontinuerligt om planens olika delområden. Skolplaneenkäten med föräldrars svar ligger också till grund för förbättringsområden inom planens arbetsgång.

Personalens delaktighet

Personal på skolan ska skriva sina egna främjande insatser för att förebygga, motverka diskriminering och kränkande behandling. Vid läsårets slut analyserar och utvärderar personalen genomförda insatser och icke genomförda insatser. Före planens fastställande ges personalen möjlighet att läsa och lämna synpunkter på utkastet. Frågor som rör skolans regler och arbete med planen diskuteras på APT-möten och förslag från trygghetsteamet. Trygghetsteamets sammansättning av ledning, kurator, lärare och fritidshemspersonal möjliggör att alla arbetsgrupper inom skolans alla verksamheter kan göras hörda även via representanter i gruppen.

Förankring av planen

Föräldrar uppmanas att ta del av planen som skickas hem som bilaga via veckobrev och har informerats om på föräldramöte. Eleverna går igenom den i respektive klass och har även möjligheter att lämna synpunkter via klassråd till rättighetsråd (elevråd). Personalen tilldelas information om planen på APT och samtliga läser de utkast som delas ut innan planens fastställande. Vid aktuella händelser ska all personal utgå från denna plan.

2. Utvärdering av läsårets plan

Beskrivning av hur fjolårets plan har utvärderats

Till stor del har föregående plan utvärderats genom olika forum på skolan via APT samt arbetslagsmöten. Vårdnadshavare och elever i åk 2 och 4 har utvärderat delar av planen genom att svara på skolplansenkäten. Trygghetsteamet har gjort en egen utvärdering av hur skolan har levt upp till plan mot diskriminering och kränkande behandling. Alla elever på skolan har haft möjlighet att svara på skolans trygghetsenkät med undantag för grundsärskolan som utvärderar på annat sätt – se ovan "elevernas delaktighet". En separat enkät har skickats ut till personalen för att utvärdera föregående års mål och arbete.

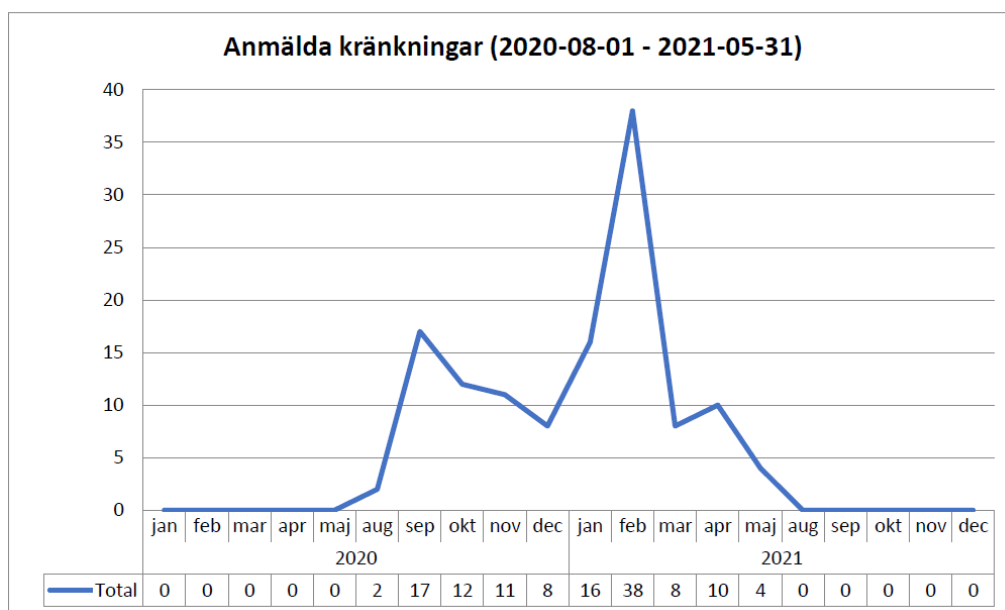
Resultat av utvärderingen av plan mot diskriminering och kränkande behandling läsåret 20/21

Här nedan gör vi utvärdering av de mål för ett mer hälsofrämjande och förebyggande arbetssätt som vi arbetat med och som finns angivna i föregående läsårsplan.

Kränkningsärenden

2020-08-01 - 20210531

Avslutat ärende?	Antal	%
Ja	126	100,0%
Totalt	126	100,0%

Fördelning per verksamhet/enhet

Verksamhet och enhet	Flicka	Pojke	Totalt
Svartbäcksskolan	36	90	126
Fritidshem	4	7	11
Grundskola	31	81	112
Grundsärskola	1	2	3
Totalt	36	90	126

Analys: Tack vare vårt digitala system för kränkingsärenden (DF respons) kan vi ta del av och utreda kränkningarna skyndsamt. Vi har även ett bra samarbete med skoljuristen som vi rådgör med vid behov. Ett pågående utvecklingsområde är att utbilda och förmedla hur personal kan arbeta med DF respons. En annan fördel är att i samband med en rapporterad kränkingsanmälan delges även skoljurist, rektorer, kuratorer samt "anmälaren" om att detta är gjort. Dessutom är det enkelt att få fram rapporter och statistik ur systemet såsom vart händelser sker och i vilka årskurser mm.

- I samband med FN dagen arbetade eleverna med jorden och alla barns rätt, vi gjorde fredsduvor. Rätten att vara olika och acceptera varandra för den man är.
- Vissa klasser arbetar med kooperativt lärande (ett sätt att träna eleverna i samarbete och att hjälpa varandra)
- Bråka smartare (medling)
- Erbjuder ett "utvecklat språkbruk"
- Sett filmen "Värsta bästa språket"
- Anslå alternativa "ord/uttryck" i klassrummet
- Samtal i "CPS-anda"
- Vissa klasser har tjej-/killgrupper och pratar könsnormer och kompisrelationer
- Gruppstärkande klassrumslekar
- Årskursöverskridande samarbeten inom grundskola och grundskola/särskola
- Stärkt samarbete hem/skola
- Värsta bästa nätet (sociala medier)
- Aktivt arbete med språkbruk som exempelvis samtal i mindre grupper och trivselregler
- Rättighetsrådsuppdrag

- Värdegrundslekar
- Klassrumslekar
- Fotbollsturnering
- Matresa till världens olika länder
- Arbete utifrån "Alla rätt"
- Arbete med olika familjekonstellationer via bilder, sagor och samtal

Resultat:

Vi upplever en viss förbättring av attityder mot varandra och en större acceptans av olikheter. Vi ser också att språkbruket överlag har blivit bättre. Relation med vårdnadshavare har blivit bättre överlag. Vi upplever en större integrering mellan eleverna på grundskola och grundsärskola.

Kartläggningsmetoder

För att kartlägga vilka risker det finns att bli utsatt för diskriminering eller kränkande behandling på skolan har vi analyserat skolplaneenkäten som vårdnadshavarna och elever i årskurs 2 och 4 fyllt i. Vi har även låtit alla våra elever fylla i vår trygghetsenkät. Varje elev fyller i sina egna svar digitalt.

Enkätsvaren tas upp i elevhälsan (EHT), Trygghetsteamet samt i lärarlagen. Varje lärarlag/klass får ta del av sina respektive elevsvar för att effektivt följa upp och säkerställa elevernas trygghet och likabehandling. Grundsärskolan har använt sig av risk- och beteendeanalyser vilka konkretiserat när, var och hur kränkningar och eller diskrimineringar uppstår. Utifrån enkätresultaten och analyser har vi beslutat om vilka åtgärder som behöver vidtas. En del elever på grundsärskolan använder bildstöd som hjälpmedel för att svara på trygghetsenkäten digitalt.

Trygghet, studiero och inflytande i åk 4 – skolplaneenkät

Enkäten omfattar tre frågeställningar. Vi kan konstatera att 86,6% av eleverna känner att lärarna tar hänsyn till vad eleven tycker. 85% av eleverna känner sig trygga i skolan. 76% känner studiero på lektionerna.

Elevernas delaktighet i kartläggningen

Eleverna har fyllt i skolans trygghetsenkät bortsett från eleverna på Tyresta skola (del av grundsärskolan) som gjort på ett annat sätt, se ovan. Eleverna har även varit delaktiga i utvärderingen av plan mot diskriminering och likabehandling tillsammans med sina klasslärare. I rättighetsrådet, klassråd, fritidsråd, utvecklingssamtal, matråd samt skolsköterskans hälsosamtal förs dialoger om trygghet, studiero och trivsel på skolan. Elever i årskurs 2 och 4 svarar även på frågor i skolplansenkäten.

Personalens delaktighet i kartläggningen

Arbetslagen har gemensamt utvärderat planen mot diskriminering och lika behandling på studiedag. Personalen har fått ta del av elevernas enkätsvar för att bli mer insatta i klassens trygghet och för att kunna följa upp i klass/lärlarlag/fritids.

Här lyfts områden, situationer, otrygga platser, händelser och ev. kränkningar.

Uppföljning, utvärdering och omskrivning

Plan mot diskriminering och kränkande behandling har lagts ut på skolans hemsida och på schoolsoft så att vårdnadshavare, elever och personal kunnat ta del av innehållet. Efter varje läsår har planen skrivits om. All personal och elever har getts möjlighet att vara delaktiga i utvärderingen av planen samt att utforma innehållet. Utvärdering av planen har skett i juni, Trygghetsteamet har ansvarat för att planen skrivs om under juni-aug månad.

3. Främjande insatser för läsåret 2021/2022 gällande grundskola, grundsärskola, fritidshem och förskoleklass

- Under läsåret kommer åk 4 att arbeta med ett material utifrån filmen "Catwalk" som handlar om olikheter och rätten att få vara olika.
- Under hösten kommer vi att arbeta aktivt för att få eleverna att lära känna varandra bättre genom att; Lotta ut platser i klassrummet varje månad.
- Göra Rättighetsrådsuppdrag
- Använda filmklipp från bl. a. Friends som diskussionsunderlag.
- EHT (Elevhälsoteam) – möten varje vecka
- Rastaktiviteter
- Närvarande vuxna utifrån olika yrkeskompetenser
- Uppehållsrum för åk 6
- Trygghetsenkät och trygghetsvandring
- Övervakningskameror för att säkra tryggheten i lokalerna
- Aktivt Trygghetsteam
- Vi-kultur, alla elever är allas elever
- Vi arbetar klass- årskurs- och skolformsöverskridande
- Vi arbetar med fadderskap

Bilaga 1

Rutiner för att utreda och åtgärda när elev kränks av andra elever

Vid kränkning mellan elev/elev, personal/elev skall detta göras en kränkingsanmälan i kommunens system DF respons. Där reder personal ut händelsen och kontaktar vårdnadshavare om händelsen. I samband med kränkingsanmälan går en kopia även till rektor, kurator och huvudman.

1. Den personal som upptäcker en kränkning pratar med inblandade elever samma dag för att kartlägga vad som hänt och reder ut situationen. Berörd mentor informeras. Vårdnadshavare informeras. Skyndsamt görs en digital "anmälan" (del av eventuell **kränkingsutredning**). En kopia av anmälan går automatiskt till kurator, rektor samt till huvudmannen.

(personal avslutar sedan ärendet)

2. Mentor stämmer av med kurator/Trygghetsteamet och gör utifrån ärendets grad en bedömning av om en större utredning, **kränkingsutredning**, ska inledas och vilka som omfattas av den. Rektor och huvudman informeras då automatiskt via det digitala systemet, DF respons.
3. Mentor informerar samtliga inblandade elever och vårdnadshavare. De som berörs informeras om vad vi kommit överens om. Åtgärdsplan tillsammans med berörda pedagoger upprättas.
4. Uppföljning sker inom en månad av samma personer som haft de första samtalen.
5. Mentor ansvarar tillsammans med personal och Trygghetsteam för **kränkingsutredningen** tills kränkningarna upphör.
6. Utifrån det enskilda fallet kan ändringar på grupp- eller verksamhetsnivå göras.
7. Eventuell anmälan till en annan myndighet socialtjänsten eller polisen görs vid behov (kan även göras tidigare vid behov).

Rutiner för dokumentation är att allt lagras i Hanninge Kommuns digitala system DF Respons. När det gäller kränkingsutredningar då en vuxen kränker en elev så har rektor den utredningen.

Årets plan mot diskriminering och kränkande behandling ska utvärderas av elever, personal och föräldrar genom klassråd, rättighetsråd, skolplansenkät samt trygghetsenkät. Resultaten sammanställs sedan av Trygghetsteamet. Lärare uppmanar föräldrar i veckobrev att vara med att utvärdera planen.

Bilaga 2

Rutiner avseende vuxnas kränkningar mot barn

Det kan även hända att personal kränker eller diskriminerar elever på skolan. Som kollega har man ansvar att inför barnet bekräfta att man noterat den kränkande handlingen och att man tar avstånd från den. Annars blir det ett tyst erkännande av kränkningen som därigenom upplevs hårdare av offret. För att se till att personalen på skolan tar kränkningar på allvar och aktivt försöker att motarbeta dem, förs regelbundna samtal i olika forum, för att diskutera förhållningssätt och metoder för ett framgångsrikt ledarskap i skolans miljöer. Vid behov tillsätts handledare och kompetensutveckling inom detta område. Ansvariga för att en regelbunden dialog sker är förstelärarna i varje arbetslag. Avstämning sker tillsammans med rektor på ledningsmötena.

Åtgärder när personal kränker eller diskriminerar en elev

Om en elev känner sig kränkt av en vuxen på skolan vänder sig elev eller förälder till berörd pedagog, klasslärare, biträdande rektor, rektor, skolsköterska, kurator eller annan personal.

1. Den personal som bevittnar eller får kännedom om en kränkning eller diskriminering har skyldighet att samtala med berörda och dokumentera det i vårt digitala system DF respons ("**anmälan**").
2. Systemet skickar rapporten till bitr. rektor el. rektor. Den förvaras digitalt i DF respons.
3. Rektor bildar sig en uppfattning om det inträffade tillsammans med bitr. rektor el. kurator. Vid behov konsulteras HR-konsult. Därefter påbörjas en utredning för att se vilka åtgärder som ev. ska vidtas mot den anställde.
4. Rektor el. bitr. rektor informerar elev, förälder samt berörd personal om hur ärendet kommer att handläggas.
5. Rektor el. bitr. rektor har samtal med elev och stödperson.
6. Rektor el. bitr. rektor har samtal med anklagad personal. Den anklagade erbjuds att ha med sin fackliga representant under samtalet.
7. Om kränkningen bedöms som hanterbar har rektor el. bitr. rektor samtal med elev, stödperson samt anklagad personal. I annat fall kontaktas en HR-konsult.
8. Detta samtal följs upp inom 10 dagar.
9. De åtgärder som kan bli aktuella om kränkningen inte upphör, är omplacering, avstängning, skriftlig varning och/eller polisanmälan.
10. Dokumentation genomförs från dess att anmälan görs till dess att rektor anser att nödvändiga åtgärder är vidtagna. Dokumentationen lagras i systemet DF Respons och skickas till huvudman i enlighet med delegationsordningen.

11. Anser berörda, d v s den som upplevt kränkning eller den som gjort anmälan att rektor inte fullgjort sina skyldigheter, ska grundskolechefen kontaktas.

Bilaga 3

Rutiner för att tidigt upptäcka trakasserier och kränkande behandling

På skolan har vi som policy att den personal som är närmast när en konflikt eller kränkning uppstår är den som tar tag i det hela för att lösa situationen skyndsamt.

Personal som elever och föräldrar kan vända sig till

Elever och föräldrar är alltid välkomna att höra av sig till närmaste vuxen på skolan om något har hänt eller om man behöver hjälp på ett annat sätt. Om en elev upplever sig ha blivit kränkt så kan han eller hon vända sig till den personal på skolan som han/hon har störst förtroende för. Detta behöver nödvändigtvis inte vara berörd elevs klasslärare eller närmsta fritidspedagog.

Bilaga 4

Dokumentation skickas alltid till huvudman i enlighet med delegationsordningen.

Om någon inom förskoleklass/grundskola/särskola/fritidshem antas ha blivit utsatt för kränkande behandling, blivit diskriminerad eller trakasserad, ska det utredas och dokumenteras i DF-respons.

Statistik på ärenden under året dokumenteras och utvärderas av skolans Trygghetsteam. Klasslärare informerar sina elever i början av varje läsår och föräldrar under det första föräldramötet. Ny personal informeras om denna plan vid anställningens början. Planen ligger på skolans hemsida. Det yttersta ansvaret för skolans plan har rektor.

Att förebygga kränkande behandling och diskriminering:

- All personal ska arbeta med skolans plan mot diskriminering och kränkande behandling
- Uppföljning/utvärdering av insatser enligt åtgärdsplan
- EHT arbete
- Insatser av Trygghetsteamet
- Återkommande samtal med elever och vårdnadshavare utifrån behov och med personal som har kompetens för uppgiften
- Flera observationer vid olika tillfällen
- Eventuell insats av assistent eller resurspersoner för den eller de som kränker
- Eventuell omorganisation i och av grupper
- Hjälpt av skolkurator eller skolpsykolog
- Om kränkande behandlingen inte upphör kallas de inblandade tillsammans med sina föräldrar till ett möte. Under mötet bestämmer rektor tillsammans med övriga, vilka ytterliga åtgärder som ska vidtas t ex kontakt med polis eller socialtjänsten

